

Natuurtoets TAM IMRO Hornekwartier Weert

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0486751.100
concept revisie 00
14 februari 2025

Natuurtoets TAM IMRO Hornekwartier Weert

projectnummer 0486751.100

concept revisie 00

14 februari 2025

Opdrachtgever

Horne Quartier C.V.

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

datum

14 februari 2025

beschrijving

definitief

vrijgave

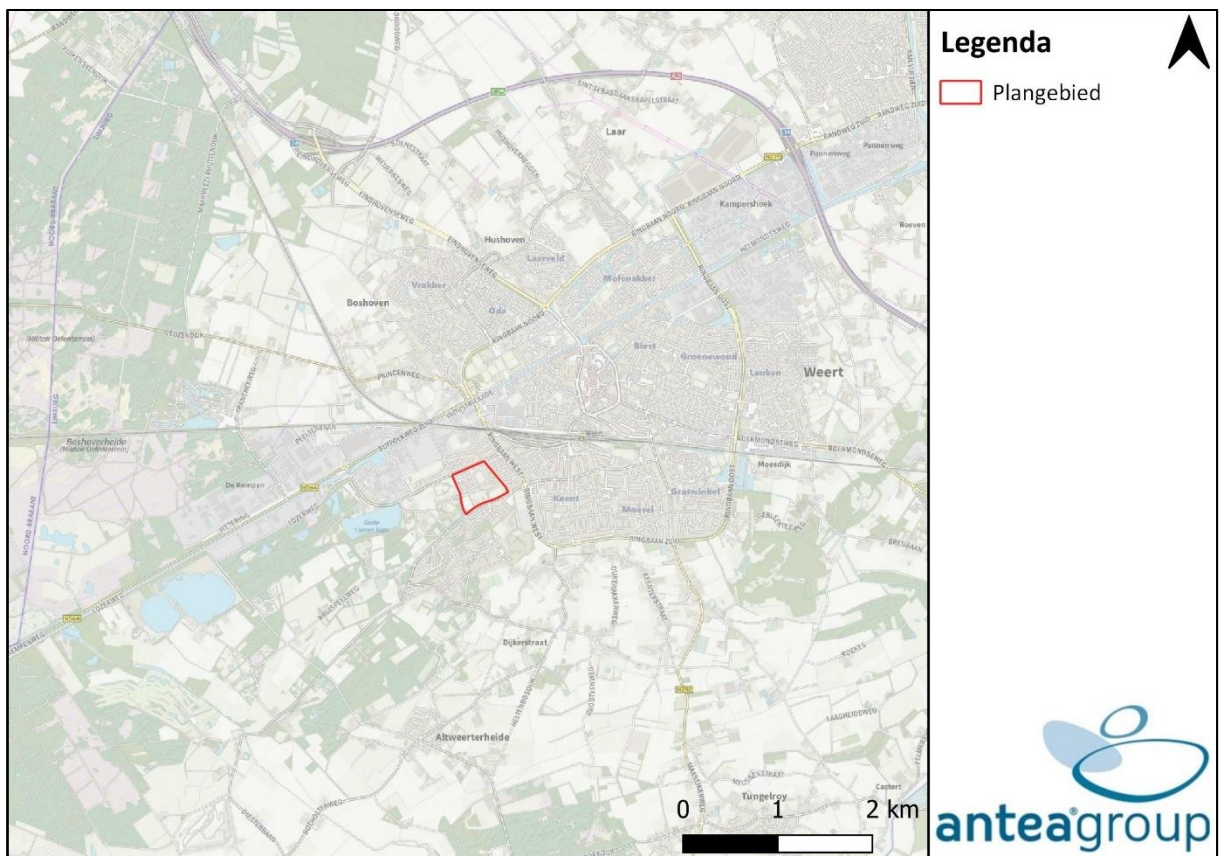
Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding & planvoornemen	4
1.2	Doel	6
1.3	Leeswijzer	6
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	7
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	7
2.1.1	HK2	7
2.1.2	HK3	9
2.1.3	HK4	10
2.1.4	HK5	11
2.2	Effectbepaling voornemen	11
2.3	Soortbescherming	12
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	12
2.3.2	Vogels	12
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	15
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	18
2.3.5	Amfibieën	20
2.3.6	Reptielen	20
2.3.7	Insecten	21
2.3.8	Zaadplanten, varens en bladmosse	22
2.3.9	Zorgplicht	22
2.4	Natura 2000	23
2.5	NNL	25
2.6	Overig provinciaal beleid	25
2.7	Beschermde houtopstanden buiten de bebouwingscontour houtkap	26
2.8	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	26
3.	Conclusie & advies	27
3.1	Soortbescherming	27
3.1.1	Zorgplicht	29
3.2	Gebiedsbescherming	29
3.2.1	Natura 2000	29
3.2.2	NNL	30
3.2.3	Overig provinciaal beleid	30
3.3	Beschermde houtopstanden bebouwingscontour houtkap	30
3.4	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	30
	Literatuurlijst	31
	Bijlage 1 Wettelijk kader	33
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	42
	Bijlage 3 Rode lijst soorten uit NDFF	45

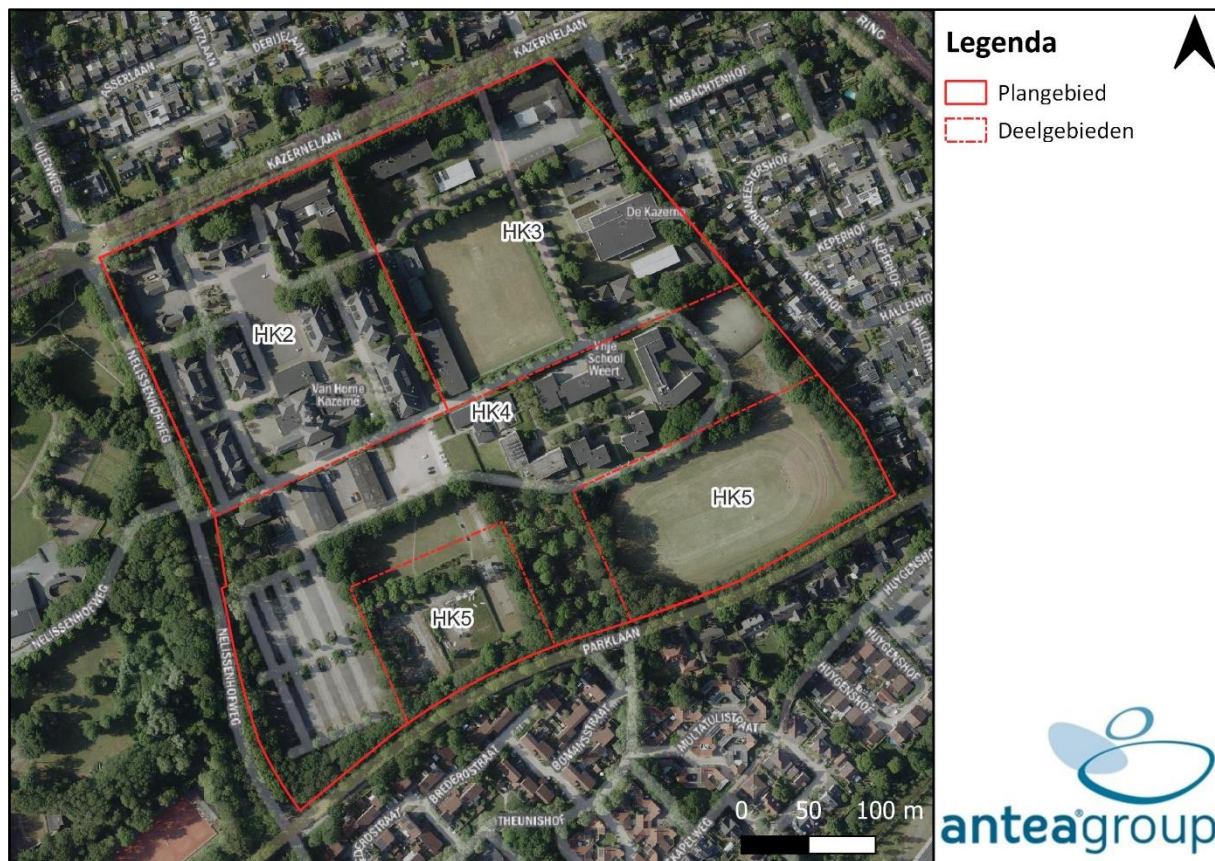
1. Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

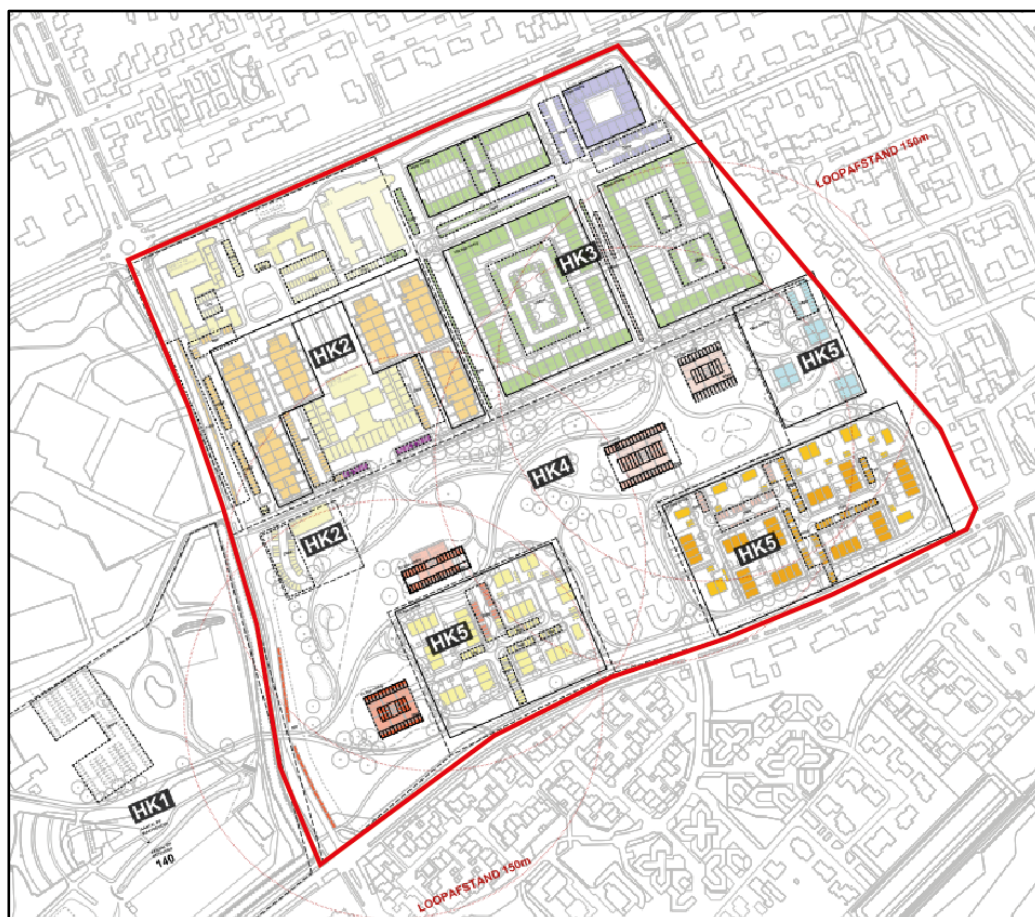
Stichting Horne Quartier is samen met Novaform Vastgoedontwikkelaars voornemens een herontwikkeling te realiseren van de Hornekazerne in Weert. Het betreft een terrein dat zijn functie als militair kazerne in 2013 is verloren en sindsdien wordt gebruikt voor verschillende doeleinden, waaronder tijdelijke asielhuisvesting, kinderopvang, zorg en het faciliteren van sport- en dansactiviteiten. Op het terrein bestaat een gevarieerde verzameling structuren met gebouwclusters, verharde terreinen, opgaand groen, grasvelden en gebieden voormalig in gebruik door de kazerne, waaronder een stormbaan. De voorgenoemde herontwikkeling heeft het doel om het volledige kazerneterrein open te stellen voor het publiek en in te richten als inclusieve wijk met een gevarieerd gebruik. Hieronder vallen de functies wonen, cultuur, zorg, onderwijs, sport en vrije tijd. Het kazerneterrein ligt tussen de Kazernelaan, de Nelissenhofweg en de Parklaan in het westen van Weert (gemeente Weert, provincie Limburg). Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd. In de figuren 1.1 en 1.2 is de ligging van het plangebied weergegeven. In figuur 1.3 is een impressie van het ontwerp weergegeven.

Figuur 1.1. Globale ligging van het kazerneterrein ten opzichte van de omgeving. Kaart gemaakt met QGIS.

Figuur 1.2. Gedetailleerde ligging van het plangebied. Kaart gemaakt met QGIS.

Figuur 1.3. Impressie ruimtelijke ontwikkeling totale kazerneterrein met deelgebieden (voornemen).

Het plangebied bij deelgebied HK2 bestaat uit een monumentale kazernecoluster. Volgens het huidige planvoornemen blijft de bebouwing behouden en wordt deze gerestaureerd en/of uitgebreid, en krijgt hierna een nieuwe functie (wonen, cultuur, zorg, en onderwijs). Ten behoeve van deze functies zijn er geplande infrastructurele aanpassingen in het gebied. Toegang tot het HK2 zal plaatsvinden via de bestaande ingangen aan de Kazernelaan en de Nelissenhofweg. Bestemmingsverkeer wordt via wegen naar parkeerplaatsen in het plangebied geleid.

Bij het deelgebied HK3 wordt de aanwezige bebouwing gesloopt en het gebied opnieuw ingericht met bebouwing met een woonfunctie.

Bij het deelgebied HK4 wordt een gedeelte van de aanwezige verharding verwijderd, worden gebouwclusters gesloopt en wordt nieuwe bebouwing gerealiseerd. Hierbij wordt het deelgebied herontwikkeld tot een meer parkachtige omgeving met grasland, fietspaden, wadi's, doorgetrokken boomlanen en een toename aan opgaand groen.

Het plangebied bij deelgebied HK5 wordt herontwikkeld en krijgt een woonfunctie met woningen en bijbehorend openbaar gebied. Ontsluiting naar deze woningen zal verlopen via een weg aangesloten op een nieuwe toegang aan de Parklaan. Daarnaast zal er volgens het planvoornemen een regionaal verbindende fietsroute het gebied doorkruisen rondom HK5.

De nieuwe functies uit het planvoornemen zullen leiden tot een hogere frequentie aan (gemotoriseerde) verkeersbewegingen en recreatiedruk in de deelgebieden HK2 en HK5.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of houtopstanden (Omgevingswet (Ow), Natuurnetwerk Nederland (Natuurnetwerk Limburg of NNL in Limburg) en overig (provinciaal) beleid). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. Dit wordt verkend in deze natuurtoets. Daarnaast worden kansen voor het verbeteren van natuurwaarden genoemd.

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of op de - in het kader van de Omgevingswet beschermde natuurwaarden - als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en houtopstanden aan de omgevingswet en overige beleidskaders. Tevens wordt hier kort aandacht besteed aan kansen voor de natuur;
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven. In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van bekende waarnemingen van rode lijst soorten in het plangebied.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan beschermde soorten onder de Omgevingswet (Ow), Natura 2000-gebieden, NNL, overig provinciaal beleid van de provincie Limburg en beschermde houtopstanden onder de Ow. In paragraaf 2.8 worden kansen voor het verhogen van de natuurwaarden in het plangebied uiteengezet.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Omgevingswet (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 4 augustus 2023 is vanaf circa 11:00 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij bewolkt weer met een temperatuur van circa 20 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied en de directe omgeving hiervan, te voet geïnspecteerd. Hierbij is de locatie van de voorgenomen ontwikkeling en omliggende vegetatie nader onderzocht op sporen en/of (potentiële) verblijfplaatsen van (beschermde) soorten.

Het Hornekwartier is omringd met opgaand groen, grotendeels in de vorm van bomenrijen met eik. Aan de noordzijde van het plangebied ligt de Kazernelaan, waar een oude beukenlaan is gelegen. Ten noorden, oosten en zuiden grenst het plangebied aan woonwijken. Het gebied ten westen van het plangebied heeft een parkachtig karakter met bosschages en een watergang. Bij het planvoornemen is het plangebied verdeeld in een aantal deelgebieden. Deze worden naar aanleiding van het terreinbezoek in onderstaande paragrafen individueel beschreven.

2.1.1 HK2

Deelgebied HK2 bestaat uit een cluster monumentale gebouwen voorheen in gebruik door de kazerne. Een aantal gebouwen in het gebied hebben muren met open stootvoegen welke toegang geven tot de spouw en de daken zijn bedekt met dakpannen. Een aantal gebouwen in het gebied zijn in meer of mindere mate in vervallen staat en hebben beschadigingen en/of gaten in de boeiboorden. Aan de westzijde zijn twee oude munitiebunkers gevestigd welke zijn afgesloten met houten platen. Het deelgebied is grotendeels verhard met straatstenen en in het midden bevindt zich een geasfalteerde binnenplaats. Diverse oude solitaire Amerikaanse eiken staan verspreid door het deelgebied. Daarnaast lopen er een aantal groenstroken door het gebied met aangeplante soorten als rododendron, haagbeuk en een aantal overige niet inheemse struweelsoorten. Aan de oostgrens van het deelgebied staat een rij lindes. Er zijn geen watergangen aanwezig. In figuur 2.1 is een impressie gegeven van het deelgebied.

Figuur 2.1. Impressie van het plangebied HK2.

2.1.2 HK3

Het onderzoeksgebied bij HK3 heeft een minder verhard karakter dan HK2. Het bestaat uit een cluster gebouwen gesitueerd rondom een sportveld. Rondom het sportveld bevindt zich een groep hoge lindes. Aan de randen van het deelgebied bevinden zich diverse bosschages met dicht struweel in de ondergroei. Veel van de gebouwen in het gebied vertonen in meer of mindere mate tekenen van achterstallig onderhoud. Er zijn geen watergangen aanwezig. In figuur 2.2 is een impressie gegeven van het deelgebied.

Figuur 2.2. Impressie van het plangebied HK3.

2.1.3 HK4

Deelgebied HK4 bestaat aan de westzijde uit een parkeerplaats van de voormalige kazerne. Aan de grenzen van de parkeerplaats is veel opgaand groen aanwezig met dominantie van zomereik, robinia met ondergroei van hazelaar en uitheemse struweelsoorten. Aan de westkant van het deelgebied zijn enkele schuren en garageboxen aanwezig. Aan de oostzijde zijn diverse gebouwen aanwezig in gebruik door een zorginstelling. Daarnaast is er in dit deel een tennisbaan aanwezig. Er zijn geen watergangen aanwezig. In figuur 2.3 is een impressie gegeven van het deelgebied.

Figuur 2.3. Impressie van het plangebied HK4.

2.1.4 HK5

Deelgebied HK5 bestaat uit twee losstaande gebieden bestaande uit een gedeelte met een oude stormbaan en een gedeelte met een atletiekparcours. Rondom beide deelgebieden zijn bosschages en bomenrijen aanwezig bestaande uit onder andere zomereiken. Op het gedeelte met de oude stormbaan zijn veel oude bouwmaterialen opgeslagen. In het meest westelijke deel van het deelgebied is een enkele watergang met oude waterreservoirs aanwezig. Het gaat hierbij om stilstaande geïsoleerde wateren die niet in verbinding staan met andere watergangen in de directe omgeving. In figuur 2.4 is een impressie gegeven van het deelgebied.

Figuur 2.4. Impressie van het plangebied HK5.

2.2 Effectbepaling voornemen

Er zijn bij het planvoornemen twee verschillende fases te onderscheiden, de realisatiefase en de gebruiksfase. Onder de realisatiefase valt de herinrichting van het plangebied. Onder de gebruiksfase valt het openstellen van het plangebied voor publiek en de exploitatie van de woningen. De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen in de realisatiefase die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- De watergang in deelgebied HK5 wordt gedempt;
- Er worden mogelijk bomen gekapt en opgaande vegetatie (struweel) verwijderd;
- Er worden fietspaden/wegen aangelegd;
- De aanwezige bebouwing wordt gesloopt, gerenoveerd en/of uitgebreid;
- Er wordt (tijdelijke) verlichting geplaatst;
- Er is sprake van geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

De volgende activiteit vinden plaats in de gebruiksfase die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- Gebruik van de woningen met bijbehorende verkeersbewegingen en toenemend publiek;
- Mogelijke geluids- en lichtverstoring door gebruik nieuwe woningen en nieuw te plaatsen verlichting.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Indien soortgroepen op basis van het oriënterend terreinbezoek op voorhand kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zijn deze soortgroepen vermeld in paragraaf 2.3.1. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van (geschikt) open (voortplantings)water in (de directe omgeving van) het plangebied én het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde vissen, kreeftachtigen en weekdieren in het plangebied worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 3)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2020-2025).

Soort	Categorie
Boerenwaluw	2
Bosuil	2
Gierwaluw	2
Grote gele kwikstaart	2
Huismus	2
Huiswaluw	2
Kerkuil	1
Roek	1
Slechtvalk	2
Steenuil	1
Torenvalk	3

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals bosuil en roek), gebouwbroedende soorten (zoals huismus en gierwaluw) en overige soorten (zoals grote gele kwikstaart en steenuil). Tijdens het terreinbezoek zijn in de omgeving van het plangebied geen soorten waargenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Boombroedende soorten

Tijdens het terreinbezoek zijn in (de directe omgeving van) het plangebied geen grote nesten in bomen aangetroffen die kunnen toebehoren aan boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest. Ten tijde van het terreinbezoek stonden de bomen echter vol in blad. Hierdoor kan het zijn dat er op locaties met dichte bosschages nesten aanwezig zijn die tijdens het terreinbezoek niet zichtbaar waren.

Er worden volgens het planvoornemen mogelijk bomen gekapt. Daarnaast is er in de gebruiksfase een toename van verkeersbewegingen en menselijke activiteit in het plangebied, en daarmee verstoring op potentieel aanwezige nesten. Om deze reden is er een nadere controle in het bladerloze seizoen noodzakelijk op

aanwezigheid van nesten. Indien er tijdens dit bezoek potentieel jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen dan dient er afhankelijk van de locatie van het aangetroffen nest een aanvullend onderzoek plaats te vinden naar vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Vervolgstappen

Er dient een nadere controle plaats te vinden in het bladerloze seizoen op nesten in het plangebied. Indien er tijdens dit bezoek potentieel jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen dan dient er afhankelijk van de locatie van het aangetroffen nest een aanvullend onderzoek plaats te vinden naar vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Gebouwbroedende soorten

In het plangebied is bebouwing aanwezig. De daken van een gedeelte van de bebouwing is bedekt met dakpannen. Dergelijke bebouwing is geschikt voor gebouwbroedende soorten, zoals de huismus en gierzwaluw, waardoor nestlocaties van de huismus en gierzwaluw in het plangebied niet kunnen worden uitgesloten. Tevens bevinden zich essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving voor huismus binnen het plangebied, waaronder dichte haagbeukhagen die kunnen dienen als schuilplaats/overnachtings- en winterverblijfplaats. Voor boerenzwaluw en huiszwaluw zijn geen geschikte sporen van nesten aangetroffen in het plangebied.

Indien er nestplaatsen van de huismus en/of gierzwaluw aanwezig zijn, kunnen deze verloren gaan als gevolg van de voorgenomen sloop van bebouwing of renovatie van kazernegebouwen. Er is dan sprake van een schadelijke handeling onder de Ow. Onderdelen van de functionele leefomgeving van de huismus blijven intact. Om overtreding van de Ow te voorkomen, dient allereerst de aan- of afwezigheid van beide soorten te worden vastgesteld middels nader onderzoek. Dit nader onderzoek bestaat voor de huismus uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens 3 gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni (BIJ12, 2023b). Voor de gierzwaluw bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei -15 juli, waarbij minimaal 1 inventarisatie vóór 1 juli wordt uitgevoerd en 1 inventarisatie na 1 juli plaatsvindt (BIJ12, 2023a).

Vervolgstappen

Om de aan- of afwezigheid van de huismus en gierzwaluw aan te kunnen tonen, is nader onderzoek noodzakelijk. Voor de huismus bestaat dit nader onderzoek uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens 3 gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni (BIJ12, 2023b). Voor de gierzwaluw bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei -15 juli, waarbij minimaal 1 inventarisatie vóór 1 juli wordt uitgevoerd en 1 inventarisatie na 1 juli plaatsvindt (BIJ12, 2023a).

Overige soorten

Geschikt broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart (in structuren langs en nabij stromend water, zoals nissen onder bruggen of tussen boomwortels) kerkuil (nestkasten of open schuren), slechtvalk (hoge (flat)gebouwen en elektriciteitsmasten) en steenuil (nestkasten (in bomen) en boomholtes in cultuurlandschap) is in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soorten kunnen worden uitgesloten.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDF, 2020-2025).

Soort	Categorie
Blauwe reiger	4
Buizerd	4
Grutto	4
IJsvogel	4
Kramsvogel	4
Oeverwaluw	4
Sperwer	4
Wulp	4
Zwarte specht	4

Tijdens het terreinbezoek zijn geen categorie 4-soorten waargenomen. Nesten van de categorie 4-vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 4 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 4-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Tijdens de terreinbezoeken zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (o.a. zwarte kraai, boomklever, koolmees, ekster, heggenmus en kauw). De bosschages, overige vegetatie en bebouwing in en rondom het plangebied bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Ow (artikel 11.37 Bal). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap-, renovatie en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Omgevingswet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatiespecifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Vervolgstappen

Kap-, renovatie en sloopwerkzaamheden niet uitvoeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹). Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2020-2025).

Soort	Beschermingsregime Artikel 11.46 Bal
Gewone dwergvleermuis	X
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	X
Laatvlieger	X
Rosse vleermuis	X

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Gebouwbewonende vleermuizen

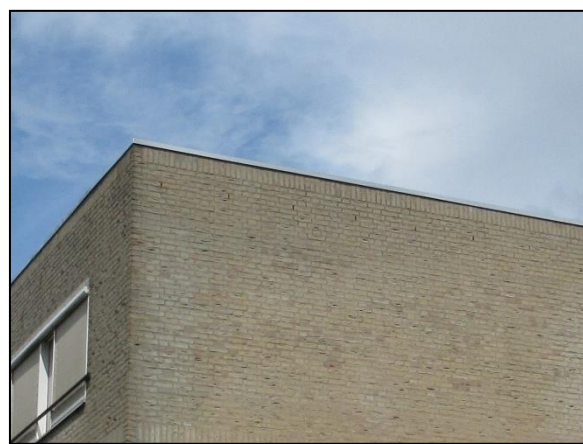
De kazernegebouwen in deelgebied HK2 bevatten open stootvoegen in de buitengevels. Ook zijn de daken bedekt met dakpannen waar op een aantal locaties openingen zijn. Deze plekken zijn geschikt voor gebouwbewonende vleermuissoorten (o.a. gewone dwergvleermuis en laatvlieger) om in weg te kruipen. Daarnaast zijn er op diverse locaties beschadigingen aan boeiboorden welke interessant zijn voor grootoorvleermuizen. Zie figuur 2.5 voor voorbeelden van plekken in het plangebied waar geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten kan niet worden uitgesloten.

Figuur 2.5. Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Ook in de te slopen bebouwing in de deelgebieden HK3 en HK4 bevinden zich geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. Het grootste deel van de bebouwing in beide deelgebieden bevat open stootvoegen en platte daken met daklijsten die toegang bieden tot de spouw. Daarnaast zijn er gebouwen met panelen aan de gevel die in gebruik kunnen worden genomen door vleermuizen. In figuur 2.6 zijn geschikte openingen voor vleermuizen afgebeeld.

Figuur 2.6. Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Alle soorten vleermuizen vallen onder de strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal) van de Ow. De bebouwing in het plangebied kan als verblijfplaats dienen voor gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone/grijze grootovleermuis). Als gevolg van de sloop van de woningen, worden deze mogelijke verblijfplaatsen vernield. Dit valt onder schadelijke handelingen onder de Ow. Om het gebruik van de bebouwing als verblijfplaats door vleermuizen al dan niet vast te kunnen stellen, is nader onderzoek volgens het meest recente vleermuisprotocol noodzakelijk. Vleermuizen gebruiken hun verblijfplaats door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om het plangebied meerdere malen

(minimaal vijf keer) verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober) te bezoeken voor het vleermuisonderzoek (NGB, 2021).

Boombewonende vleermuizen

In het plangebied zijn bomen aanwezig. Hierbij zijn geen bomen met gaten, hollen of scheuren aangetroffen. Ten tijde van het terreinbezoek stonden de bomen echter vol in blad. Hierdoor kan het zijn dat er gaten, hollen of scheuren niet zichtbaar waren. Er worden volgens het planvoornemen mogelijk bomen gekapt. Om deze reden is er een nadere controle in het bladerloze seizoen noodzakelijk op aanwezigheid van bomen met gaten, hollen of scheuren welke geschikt zijn voor boombewonende vleermuizen (o.a. rosse vleermuis). Indien deze worden aangetroffen dan dient er afhankelijk van het uiteindelijke ontwerp nader onderzoek plaats te vinden naar aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen volgens het vleermuisprotocol (NGB, 2021).

Vervolgstappen

Gebouwbewonende vleermuizen

Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis) aan te kunnen tonen, is nader onderzoek conform het meest recente vleermuisprotocol noodzakelijk. Dit onderzoek bestaat uit minimaal vijf bezoeken verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober).

Boombewonende vleermuizen

Er dient een nadere controle plaats te vinden in het bladerloze seizoen op bomen met mogelijke verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen (o.a. rosse vleermuis) in het plangebied. Indien deze worden aangetroffen dan dient er afhankelijk van het uiteindelijke ontwerp nader onderzoek plaats te vinden naar aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen.

Daarnaast dient er rekening te worden gehouden met indirecte verstoring van potentieel aanwezige verblijfplaatsen als gevolg van lichtuitstraling tijdens de werkzaamheden en in de gebruiksfase. Het blauwe kader onderaan deze paragraaf toont de te nemen vervolgstappen.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren. In het plangebied zijn lijnvormige elementen aanwezig in de vorm van bomenrijen en bosschages. Deze kunnen dienen als essentiële vliegroute. Volgens het planvoornemen blijven deze in functie behouden en worden deze uitgebreid. Een directe aantasting van essentiële vliegroutes wordt daardoor uitgesloten.

De potentiële vliegroutes worden niet direct aangetast, echter kan er wel indirecte aantasting plaatsvinden door lichtverstoring die mogelijk ontstaat bij de realisatiefase en/of de gebruiksfase. Het blauwe kader onderaan deze paragraaf toont de te nemen vervolgstappen. Indien deze vervolgstappen worden genomen worden effecten voorkomen en worden verbodsbepalingen niet overtreden.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn. In het plangebied zijn bosschages, bomenrijen en open luwe zones aanwezig die kunnen dienen als essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Volgens het planvoornemen neemt de hoeveelheid onverhard terrein, groen en open plekken met oppervlaktewater toe. Hierdoor ontstaat er een toename aan geschikt foerageergebied voor vleermuizen.

Potentieel foerageergebieden worden niet direct aangetast, echter kan er wel indirecte aantasting plaatsvinden door lichtverstoring die mogelijk ontstaat bij de realisatiefase en/of de gebruiksfase. Het blauwe kader onderaan deze paragraaf toont de te nemen vervolgstappen. Indien deze vervolgstappen worden genomen worden effecten voorkomen en worden verbodsbepalingen niet overtreden.

Vervolgstappen

(Verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden)

In het geval dat werkzaamheden gedeeltelijk in het donker worden uitgevoerd dient te worden voorkomen dat de te gebruiken verlichting kan uitschijnen op omringende opgaande vegetatie en bebouwing. Om verstoring van vleermuizen met mogelijke verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied in de directe omgeving te voorkomen is het gebruik van gerichte verlichting noodzakelijk.

Deze verlichting dient enkel het plangebied te verlichten en niet uit te schijnen op de directe omgeving. Deze maatregel is noodzakelijk tijdens het vliegseizoen van vleermuizen (april-oktober), buiten deze periode hoeft geen gerichte verlichting te worden gebruikt.

Daarnaast is het van belang dat er rekening wordt gehouden in de planvorming met het plaatsen van permanente verlichting. Wederom geldt dat verlichting niet mag uitschijnen op omliggende groenstructuren en gebouwen.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDDF, 2020-2025).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde zoogdieren
Bever	X		
Bosmuis			X
Bunzing			X
Eekhoorn		X	
Egel			X
Haas			X
Huisspitsmuis			X
Ree			X
Rosse woelmuis			X
Steenmarter		X	

Bever

De bever komt voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. Hierbij ligt de voorkeur voor rivieren en meren welke worden omzoomd door (broek)bos. Er is geen voorkeur voor stromend of stilstaand water, maar een waterdiepte van minimaal 50 centimeter is wel vereist. Holen en burchten zijn de belangrijkste verblijfplaatsen van bevers waar zij de dag doorbrengen en voortplanting plaatsvindt (Zoogdierverseniging, 2025).

Uit de omgeving van het plangebied komen diverse waarnemingen van de bever naar voren, voornamelijk vanuit vennen, meren en watergangen ten westen van het plangebied. Ten westen van het plangebied is een watergang aanwezig. Hier zijn geen burchten of andere sporen van de bever aangetroffen. Op het parkeerterrein van de kazerne is in 2021 een bever aangetroffen (NDDF, 2021). Dit gaat om een passerend individu. Er zijn geen geschikte watergangen in het gebied die geschikt zijn als verblijfplaats. Daarnaast zijn er geen andere sporen in het plangebied aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van de bever. Effecten op de bever als gevolg van het planvoornemen worden uitgesloten en er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

Eekhoorn

De eekhoorn komt voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos. Tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos vormen ook geschikt biotoop en als het voedselaanbod voldoende is wordt bebouwd gebied ook niet geschuwd. Voorkeur voor habitat gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) gezien daar een grotere hoeveelheid voedsel en nestgelegenheid is (Zoogdierverseniging, 2025).

Rondom het plangebied zijn meerdere waarnemingen bekend van de eekhoorn. In het plangebied zijn diverse (oude) bomen aanwezig met mogelijke nesten van eekhoorn. Daarnaast zijn er door de boomsoortsaanblijfsel in het plangebied genoeg foerageermogelijkheden. Er zijn geen nesten of verblijfplaatsen in boomholtes waargenomen die kunnen toebehoren aan de eekhoorn. Ten tijde van het terreinbezoek stonden de bomen echter vol in blad. Hierdoor kan het zijn dat er op locaties met een dicht bladerdek nesten aanwezig zijn die tijdens het terreinbezoek niet zichtbaar waren.

Er worden volgens het planvoornemen mogelijk bomen gekapt. Daarnaast is er in de gebruiksfase een toename van verkeersbewegingen en menselijke activiteit in het plangebied, en daarmee verstoring op potentieel aanwezige nesten en/of leefgebied. Om deze reden is er een nadere controle in het bladerloze seizoen noodzakelijk op aanwezigheid van nesten. Indien er tijdens dit bezoek eekhoornnesten worden aangetroffen dan dient er afhankelijk van de nestlocatie en het uiteindelijke ontwerp nader onderzoek plaats te vinden.

Vervolgstappen

Er dient een nadere controle plaats te vinden in het bladerloze seizoen op nesten in het plangebied. Indien er tijdens dit bezoek eekhoornnesten worden aangetroffen dan dient er afhankelijk van de nestlocatie en het uiteindelijke ontwerp nader onderzoek plaats te vinden.

Steenmarter

De steenmarter komt vooral voor in parkachtig landschap, maar ook in steengroeven en rotsige hellingen. De aanwezigheid van bos is geen vereiste. De soort is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en in grote steden (de steenmarter is een 'cultuur-volger'). De steenmarter heeft binnen zijn leefgebied meerdere schuilplaatsen die niet allemaal even frequent worden gebruikt. Potentiële verblijfplaatsen zijn onder andere boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes (Zoogdierverseniging, 2025).

Verschillende gebouwen in het plangebied bevatten beschadigingen in boeiendoorden. Daarnaast zijn er verspreid in het gebied open schuren aanwezig en zijn er in het deelgebied HK5 hopen met puin/bouwmaterialen aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats van de steenmarter. Volgens het planvoornemen verdwijnen deze geschikte plaatsen. In de provincie Limburg is de steenmarter vrijgesteld in de periode 15 augustus tot en met februari. Indien de werkzaamheden in deze periode plaatsvinden zijn er geen vervolgstappen noodzakelijk. Indien de werkzaamheden buiten deze periode plaatsvinden is nader onderzoek noodzakelijk. Dit nader onderzoek bestaat uit een cameraonderzoek in de periode maart t/m augustus, gedurende 6 weken. De steenmarter is een cultuurvolgende soort. Het plangebied blijft daardoor in de gebruiksfase geschikt als leefgebied voor de steenmarter.

Vervolgstappen

Volgens het planvoornemen verdwijnen deze geschikte plaatsen. In de provincie Limburg is de steenmarter vrijgesteld in de periode 15 augustus tot en met februari. Indien de werkzaamheden in deze periode plaatsvinden zijn er geen vervolgstappen noodzakelijk. Indien de werkzaamheden buiten deze periode plaatsvinden is nader onderzoek noodzakelijk. Dit nader onderzoek bestaat uit een cameraonderzoek in de periode maart t/m augustus, gedurende 6 weken.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zoogdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als verschillende soorten muizen, kleine marterachtigen en egel in bosschages, bebouwing en ruigere delen van het plangebied. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Limburg geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.9 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Amfibieën

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5 Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2020-2025).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde amfibieën
Alpenwatersalamander		X	
Bruine kikker			X
Gewone pad			X
Groene kikker (Onb.)			X
Kleine watersalamander			X

Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander is niet kritisch wat betreft het voortplantingsbiotoop en komt in allerlei soorten water voor zolang deze niet te snel stromend of rijk aan vis is. Het zwaartepunt van de verspreiding ligt in Noord-Brabant en Limburg en de soort heeft een voorkeur voor zandige leemgronden. De alpenwatersalamander komt voor in heidegebieden, agrarisch gebied, op ruderaal terreinen en dringt ook door tot in steden en dorpen. Overwintering gebeurt op het land, waarbij de soort schuilt onder strooisel, hout, stenen, mos en afval (RAVON, 2025).

In het deelgebied HK5 bevinden zich watergangen en -reservoirs die geschikt zijn als aquatisch biotoop voor de alpenwatersalamander. Indien deze worden verwijderd is nader onderzoek naar de aanwezigheid van de alpenwatersalamander noodzakelijk. Dit nader onderzoek kan worden uitgevoerd door tweemaal in de periode half maart – juli (waarvan éénmaal in de periode half maart – half april) de poel te bemonsteren met een schepnet (NGB, 2023).

Vervolgstappen

Indien de watergangen en -reservoirs in het deelgebied HK5 worden verwijderd dan dient de aanwezigheid van de alpenwatersalamander te worden onderzocht middels schepnetbemonstering (1x in april en 1x in juni).

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde amfibieën niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde amfibieën in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander in de watergangen en -reservoirs. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Limburg geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.9 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.6 Reptielen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van reptielen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6 Overzicht van waargenomen reptielen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2020-2025).

Soort	Beschermingsregime	
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX
Levendbarende hagedis		X

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis is een soort die voornamelijk in heide en hoogveen voorkomt, maar ook in open bossen, ruige graslanden, bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen komt hij voor. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in hiervoor genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen. De soort komt voor op het grootste deel van de Nederlandse zandgronden en in Zuid-Limburg (RAVON, 2025).

Het plangebied bevindt zich in de stedelijke omgeving van Weert en is omgeven met bebouwing en wegen. Op basis van deze biotoopkenmerken wordt de aanwezigheid van de levendbarende hagedis in het plangebied uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige reptielsoorten niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop en het bekende verspreidingsgebied van reptielen.

2.3.7 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.7 Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2020-2025).

Soort	Beschermingsregime	
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX
Bosbeekjuffer		X
Grote vos		X
Grote weerschijnvlinder		X
Kleine ijsvogelvlinder		X
Teunisbloempijlstaart	X	

Bosbeekjuffer

De bosbeekjuffer is een soort die vooral voorkomt in bovenlopen (soms middenlopen) van beschaduwde, koele, zuurstofrijke beken, die gekenmerkt worden door een natuurlijke morfologie. Een grote variatie in stroomsnelheid is kenmerkend, meestal veroorzaakt door meanders en natuurlijke obstakels in de beek. De larven ontwikkelen zich in holle oevers tussen uitgespoelde wortels van bomen en struiken die op de beekoevers staan. Verder worden larven aangetroffen tussen waterplanten en in het water hangende kruiden (Vlinderstichting, 2025).

Er zijn geen beschaduwde, koele, zuurstofrijke beken aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Aanwezigheid van de bosbeekjuffer wordt op basis hiervan uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Grote Vos

De grote vos is een soort van vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Waardplanten zijn voornamelijk iep, maar ook zoete kers, populier en sommige wilgensoorten (Vlinderstichting, 2025).

Er zijn geen vrijstaande grote bomen aanwezig van soorten die behoren tot de waardplant van de grote vos. Effecten op de grote vos als gevolg van het planvoornemen worden op basis hiervan uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder is een soort van oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. Hierbij vliegt de soort vooral op open plaatsen, bij bospaden, bosranden

of daar waar beekjes het bos doorsnijden. De waardplanten van de soort zijn vooral boswilg en soms grauwe wilg (Vlinderstichting, 2025).

Er worden volgens het planvoornemen geen boswilgen of grauwe wilgen gekapt die kunnen dienen als waardplant van de grote weerschijnvlinder. Op basis hiervan worden effecten op de soort uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Kleine ijsvogelvlinder

De kleine ijsvogelvlinder komt voor in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen. Geschikte waardplanten groeien doorgaans in de halfschaduw. De vlinder vliegt in de halfschaduw op open plekken, bredere en/of langere bospaden. Waardplanten van de kleine ijsvogelvlinder zijn vooral de wilde kamperfoelie. Soms ook rode kamperfoelie, gecultiveerde kamperfoelie en sneeuwbes (Vlinderstichting, 2025).

Er zijn geen waardplanten van de kleine ijsvogelvlinder aangetroffen in het plangebied tijdens het terreinbezoek. Effecten op de kleine ijsvogelvlinder worden daardoor uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart is een nachtvlinder en komt voor in open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De waardplanten van de teunisbloempijlstaart zijn teunisbloem, wilgenroosje, basterdwederik en kattenstaart (Vlinderstichting, 2025).

Er zijn geen waardplanten van de teunisbloempijlstaart aangetroffen in het plangebied tijdens het terreinbezoek. Effecten op de teunisbloempijlstaart als gevolg van het planvoornemen worden op basis hiervan uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Overige beschermde soorten

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde insecten niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop en waardplanten.

2.3.8 Zaadplanten, varens en bladmossen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van zaadplanten, varens en bladmossen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.8 Overzicht van waargenomen zaadplanten, varens en bladmossen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2020-2025).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde zaadplanten, varens en mossen
Geen waarnemingen uit de NDFF			

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zaadplanten, varens en bladmossen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop en groeiplaatsen.

2.3.9 Zorgplicht

Het plangebied kunnen verschillende soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht voor de Omgevingswet (Ow) in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is de zorgplicht van toepassing.

Zo moet een initiatiefnemer een beeld hebben van de (bijzondere) natuurwaarden op en nabij het plan- of projectgebied. In het kader van de specifieke zorgplicht dient een initiatiefnemer in het geval van verslechterende effecten actief te anticiperen op het voorkomen of verzachten van deze effecten.

Onder de Ow dient onder andere extra aandacht besteed te worden aan soorten van de Rode Lijsten. Provincies kunnen onder de Ow beleidskaders opstellen over hoe en met welke soorten (van de Rode Lijsten) rekening dient te worden gehouden in het kader van de Zorgplicht. Vooralsnog zijn deze aanvullende beleidskaders nog niet opgesteld. In de voorliggende rapportage is daarom gekozen voor het opnemen van waarnemingen van de Rode Lijst soorten in de NDFF in het plangebied. De Rode Lijst soorten waarvan waarnemingen in de NDFF bekend zijn, zijn opgenomen in Bijlage 3.

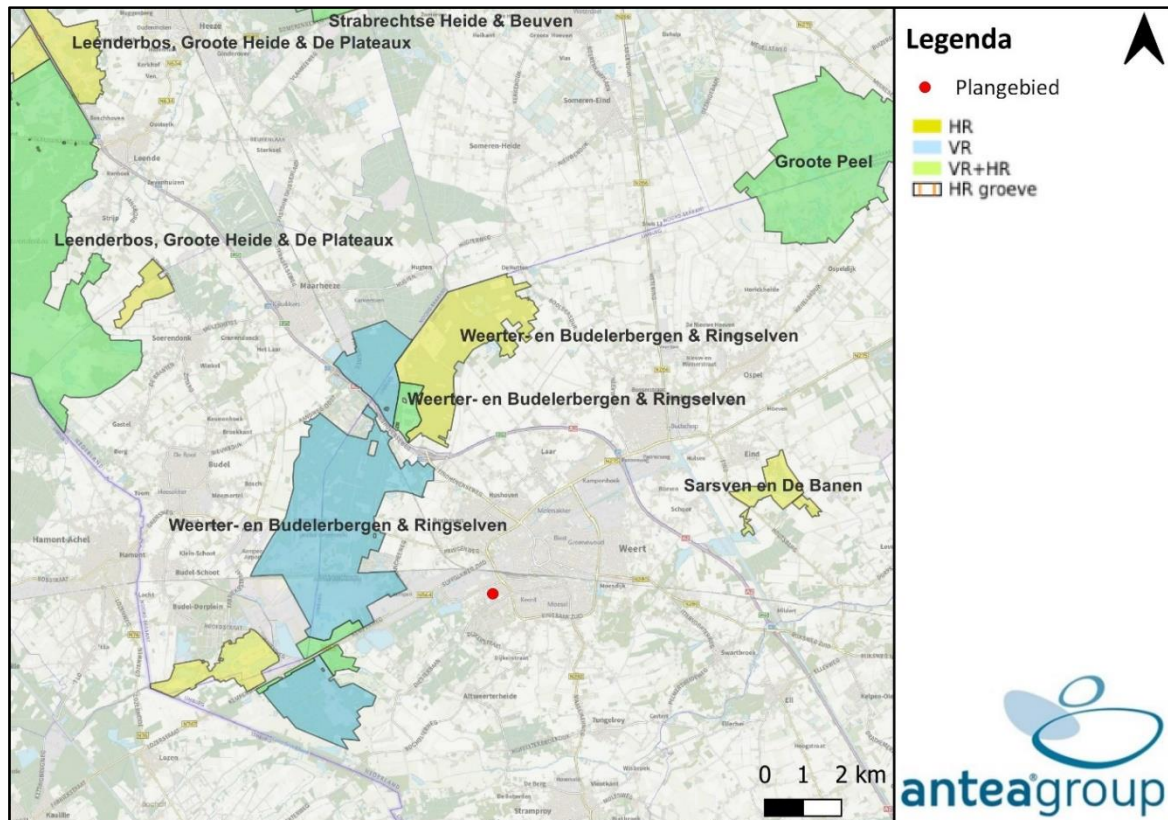
De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.9.

Tabel 2.9. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
(Grondgebonden) zoogdieren en amfibieën	• Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien. • Stapvoets rijden tijdens het maaien. • In één richting maaien zodat dieren tijdig kunnen vluchten, in de richting van een vluchtmogelijkheid. Bij voorkeur van een drukke naar een rustige locatie toe, zoals een ruigte of bosschage. • Overdag werken en geen gebruik maken van kunstmatige verlichting. • Voorkom of beperk de toepassing van kunstlicht en de verstrooiing van licht buiten de projectlocatie. Voorkom het direct schijnen groenelementen zoals bosschages en ruigtes. • Voorkom opslag van materialen waaronder dieren kunnen verblijven. • Voorkom het ontstaan van poeltjes en plassen op het terrein gedurende het zomerhalfjaar (vanaf april tot en met augustus).

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Weerter-Budelerbergen & Ringselven en ligt op circa 2,2 kilometer afstand ten westen van het plangebied (zie figuur 2.7). Dit gebied is aangewezen op basis van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Binnen een straal van 15 km liggen nog drie andere Natura 2000-gebieden. Het betreft Sarsven & De Banen, Groote Peel en Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux.

Figuur 2.7. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied. Bron: AERIUS-calculator, versie 2023.2.

Bij voorliggend planvoornemen is er zowel sprake van een realisatiefase als gebruiksfase. Er kan daardoor sprake zijn van zowel tijdelijke als permanente effecten.

De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van de storingsfactoren, zoals verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermessing. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermessing en verzuring door stikstofdepositie tijdens de realisatiefase en/of de gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten.

De enige manier om inzicht te krijgen in de aard en omvang van het effect van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Geadviseerd wordt dan ook om een dergelijke berekening uit te voeren.

Indien uit de AERIUS-berekening volgt dat er als gevolg van het voornemen een verhoogde stikstofdepositie plaats vindt op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden, dient dit ecologisch te worden beschouwd door middel van een ecologische Voortoets Stikstof.

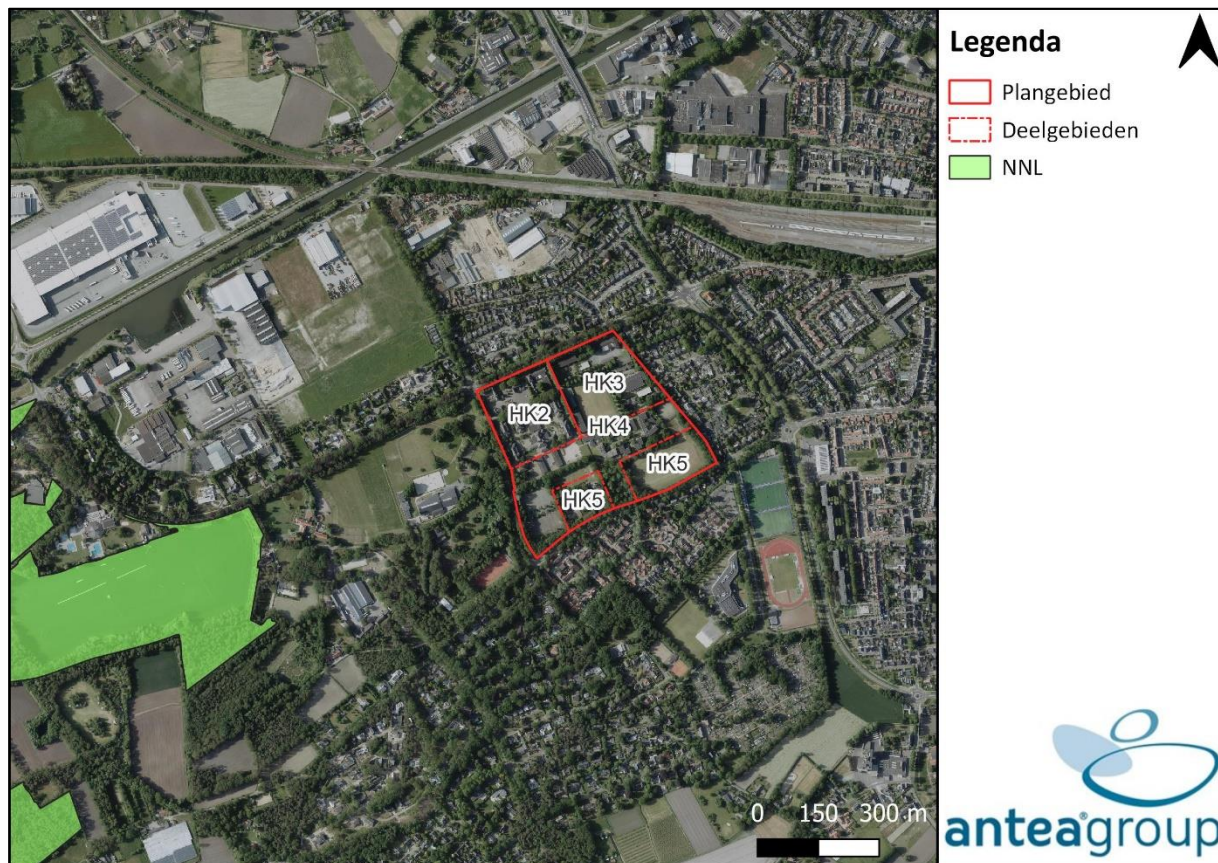
Vervolgstappen

Er dient een AERIUS-berekening voor de realisatiefase en de gebruiksfase te worden opgesteld. Indien sprake is van een toename in stikstofdepositie, dient een ecologische Voortoets Stikstof te worden opgesteld.

2.5

NNL

In het plangebied is geen NNL-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNL-gebied bevindt zich op circa 600 meter ten westen van het plangebied, zie figuur 2.8. Op grond van de provinciale verordening in de provincie Limburg hoeft niet getoetst hoeft te worden op externe werking en zijn vervolgstappen niet aan de orde.

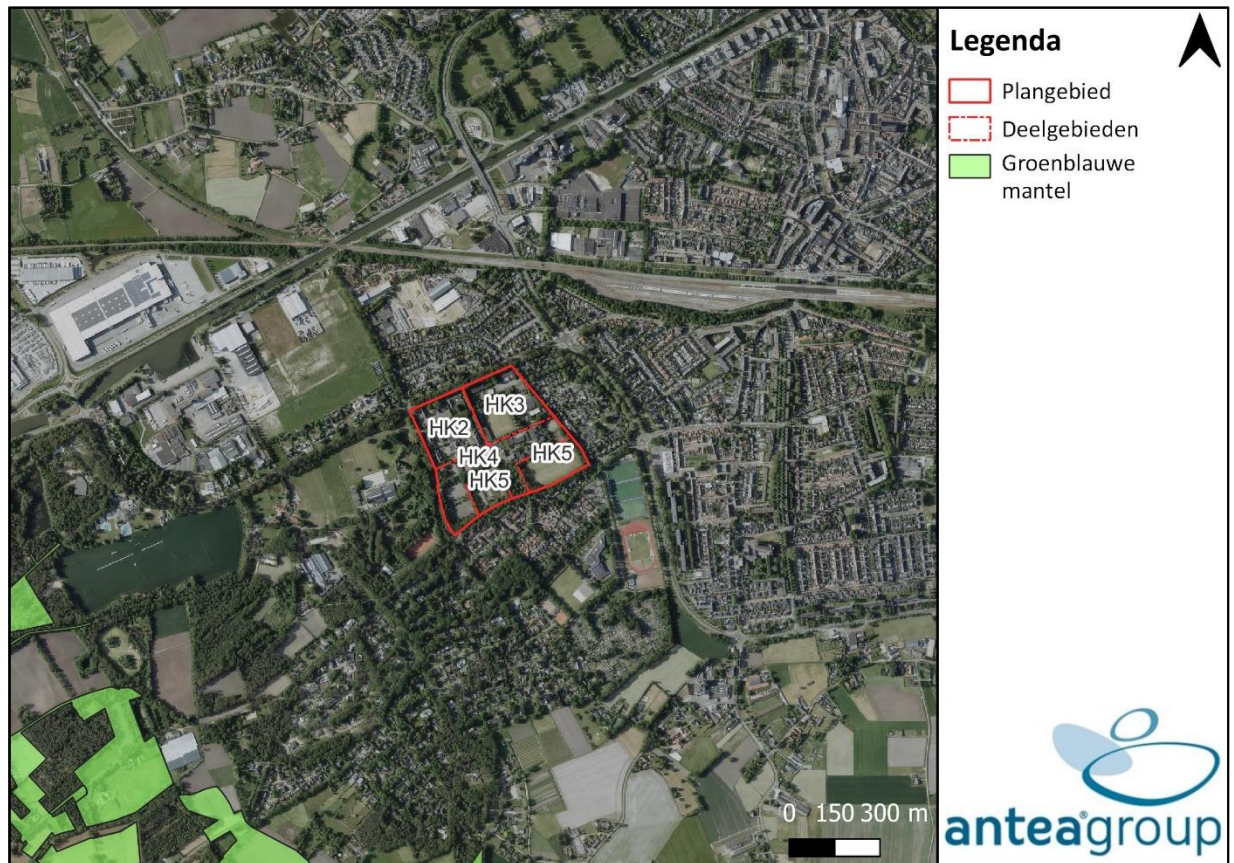

Figuur 2.8. Ligging van het plangebied ten opzichte van het NNL. Bron: Omgevingsverordening Limburg, 2024.

2.6

Overig provinciaal beleid

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de Groenblauwe Mantel (zie figuur 2.9). Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

Figuur 2.9. Ligging van het plangebied ten opzichte van de Groenblauwe Mantel. Bron: Omgevingsverordening Limburg, 2024.

2.7 Beschermd houtopstanden buiten de bebouwingscontour houtkap

In (de directe omgeving van) het plangebied zijn bomen aanwezig. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden houtopstanden gekapt en worden houtopstanden mogelijk aangetast. De gemeente Weert heeft op dit moment geen bebouwingscontour houtkap gedefinieerd in het Omgevingsplan. Onder de Wet Natuurbescherming bevond het plangebied zich binnen de bebouwde kom Wnb. Hierdoor wordt aangenomen dat de houtopstanden in het plangebied niet beschermd zijn onder de Omgevingswet. Er wordt geadviseerd om contact op te nemen met de gemeente Weert om te bepalen onder welk beschermingsregime (buiten de bebouwingscontour houtkap en/of Omgevingsplan) de houtopstanden vallen.

Mogelijke vervolgstappen bij kap van bomen zijn: een melding houtkap (op basis van Bal – Omgevingswet) of een omgevingsvergunning houtkap (gemeentelijke beleid). Ook kan het noodzakelijk zijn een Boom Effect Analyse (BEA) op te stellen, waarbij wordt getoetst in hoeverre bomen in de invloedssfeer daadwerkelijk negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ondervinden.

2.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het meenemen van biodiversiteit, door het behouden van aanwezige natuurwaarden en deze te vergroten, verbeteren of verbinden, kan van grote meerwaarde zijn binnen een project. Het kan zorgen voor een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving en levert integrale kansen ten aanzien van duurzaamheids- en klimaatadaptatie doelen, zoals waterretentie, hittestress beperking, luchtzuivering, etc. Daarnaast kan het bijdragen aan acceptatie van het plan door de omgeving/omwonenden.

Binnen het plan zijn diverse mogelijkheden voor het toevoegen van natuurwaarden en daarmee biodiversiteit. Hierbij kan gedacht worden het behouden of versterken van de aanwezige groenstructuur door aanplant van inheemse bomen en struiken of de ontwikkeling van kruidenrijke- en bloemrijke vegetaties. Indien gewenst kunnen deze mogelijkheden verder uitgewerkt worden in een biodiversiteitsadvies.

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Ow) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: Vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest, algemene broedvogels, vleermuizen, zoogdieren en amfibieën. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit Ow aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest (huismus, gierzwaluw)	Ja, bebouwing in het gebied met pannendaken geschikt voor huismus en gierzwaluw (deelgebieden HK2, HK3 en HK4)	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Vogels met een jaarrond beschermd nest (boombroedende soorten)	Mogelijk nesten aanwezig van boombroedende soorten in het plangebied (alle deelgebieden)	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in opgaande begroeiing en bebouwing (alle deelgebieden)	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen	Ja, potentiële verblijfplaatsen in bebouwing en mogelijk in bomen in het plangebied (alle deelgebieden)	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentiële vliegroutes	Ja, bosschages en bomenrijen in (de directe omgeving van) het plangebied geschikt als vliegroute (alle deelgebieden)	Nee, mits de maatregelen in tabel 3.3 worden aangehouden	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen in tabel 3.3 worden aangehouden
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentieel foerageergebied	Ja, mogelijk essentieel foerageergebied aanwezig in het plangebied (deelgebieden HK3, HK4 en HK5)	Nee, mits de maatregelen in tabel 3.3 worden aangehouden	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen in tabel 3.3 worden aangehouden
Zoogdieren (eekhoorn)	Ja, mogelijke nestgelegenheid in bomen en foerageergebied in plangebied (alle deelgebieden)	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk

Zoogdieren (steenmarter)	Ja, mogelijke verblijfplaatsen in kazernegebouwen en bouwmaterialen in deelgebied HK5	Mogelijk, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Amfibieën (alpenwatersalamander)	Watergangen en -reservoirs mogelijk in gebruik als aquatisch biotoop voor de alpenwatersalamander in deelgebied HK5	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Vrijgestelde soorten	Zie tabel 3.4			

In tabel 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is naar vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (huismus, gierzwaluw en boombroedende soorten), vleermuizen, eekhoorn, (mogelijk) steenmarter en alpenwatersalamander. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in tabel 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Vogels met een jaarrond beschermd nest (huismus)	Twee inventarisatiemomenten tussen 1 april en 15 mei, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Ook is mogelijk om vier inventarisatiemoment uit te voeren in de periode 10 maart tot en met 20 juni.
Vogels met een jaarrond beschermd nest (gierzwaluw)	Voor de gierzwaluw bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei -15 juli, waarbij minimaal 1 inventarisatie vóór 1 juli wordt uitgevoerd en 1 inventarisatie na 1 juli plaatsvindt.
Vogels met een jaarrond beschermd nest (boombroedende soorten)	Er dient een nadere controle plaats te vinden in het bladerloze seizoen op nesten in het plangebied. Indien er tijdens dit bezoek potentieel jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen dan dient er afhankelijk van de locatie van het aangetroffen nest een aanvullend onderzoek plaats te vinden naar vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen	<i>Gebouwbewonende vleermuizen</i> Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis) aan te kunnen tonen, is nader onderzoek conform het meest recente vleermuisprotocol noodzakelijk. Dit onderzoek bestaat uit minimaal vijf bezoeken verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober). <i>Boombewonende vleermuizen</i> Er dient een nadere controle plaats te vinden in het bladerloze seizoen op bomen met mogelijke verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen (o.a. rosse vleermuis) in het plangebied. Indien deze worden aangetroffen dan dient er afhankelijk van het uiteindelijke ontwerp nader onderzoek plaats te vinden naar aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen.
Zoogdieren (eekhoorn)	Er dient een nadere controle plaats te vinden in het bladerloze seizoen op nesten in het plangebied. Indien er tijdens dit bezoek eekhoornnesten worden aangetroffen dan dient er afhankelijk van de nestlocatie en het uiteindelijke ontwerp nader onderzoek plaats te vinden.
Zoogdieren (steenmarter)	Volgens het planvoornemen verdwijnen deze geschikte plaatsen. In de provincie Limburg is de steenmarter vrijgesteld in de periode 15 augustus tot en met februari. Indien de werkzaamheden in deze periode plaatsvinden zijn er geen vervolgstappen noodzakelijk. Indien de werkzaamheden buiten deze periode plaatsvinden is nader onderzoek noodzakelijk. Dit nader onderzoek bestaat uit een cameraonderzoek in de periode maart t/m augustus, gedurende 6 weken.
Amfibieën (alpenwatersalamander)	Indien de watergangen en -reservoirs in het deelgebied HK5 worden verwijderd dan dient de aanwezigheid van de alpenwatersalamander te worden onderzocht middels schepnetbemonstering (1x in april en 1x in juni).

In tabel 3.1 is aangegeven dat een overtreding van de Ow voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.3 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.3. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Ow te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Kap-, renovatie en sloopwerkzaamheden niet uitvoeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli). Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog.
Vleermuizen	In het geval dat werkzaamheden gedeeltelijk in het donker worden uitgevoerd dient te worden voorkomen dat de te gebruiken verlichting kan uitschijnen op omringende opgaande vegetatie en bebouwing. Om verstoring van vleermuizen met mogelijke verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied in de directe omgeving te voorkomen is het gebruik van gerichte verlichting noodzakelijk. Deze verlichting dient enkel het plangebied te verlichten en niet uit te schijnen op de directe omgeving. Deze maatregel is noodzakelijk tijdens het vliegseizoen van vleermuizen (april-oktober), buiten deze periode hoeft geen gerichte verlichting te worden gebruikt. Daarnaast is het van belang dat er rekening wordt gehouden in de planvorming met het plaatsen van permanente verlichting. Wederom geldt dat verlichting niet mag uitschijnen op omliggende groenstructuren en gebouwen.

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.9 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.4.

Tabel 3.4. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
(Grondgebonden) zoogdieren en amfibieën	• Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien. • Stapvoets rijden tijdens het maaien. • In één richting maaien zodat dieren tijdig kunnen vluchten, in de richting van een vluchtmogelijkheid. Bij voorkeur van een drukke naar een rustige locatie toe, zoals een ruigte of bosschage. • Overdag werken en geen gebruik maken van kunstmatige verlichting. • Voorkom of beperk de toepassing van kunstlicht en de verstrooiing van licht buiten de projectlocatie. Voorkom het direct schijnen groenelementen zoals bosschages en ruigtes. • Voorkom opslag van materialen waaronder dieren kunnen verblijven. • Voorkom het ontstaan van poeltjes en plassen op het terrein gedurende het zomerhalfjaar (vanaf april tot en met augustus).

Onder de Ow dient nadere aandacht te worden besteed aan soorten van de Rode Lijsten. Onder de Ow kunnen provincies beleidskaders opstellen over hoe en met welke soorten (van de Rode Lijsten) rekening dient te worden gehouden in het kader van de Zorgplicht. Vooralsnog zijn deze aanvullende beleidskaders nog niet opgesteld. In de voorliggende rapportage is daarom gekozen voor het opnemen van waarnemingen van de Rode Lijst soorten in de NDFF in het plangebied. Door middel van de maatregelen beschreven in tabel 3.4 kunnen op negatieve effecten worden gemitigeerd op (een deel van) de opgenomen Rode Lijst soorten.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Natura 2000

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies Natura 2000-gebieden.

Natura 2000

Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja, onder andere Weerter- Budelerbergen & Ringselven, Sarsven & De Banen, Groote Peel en Leenderbos en Groote Heide & De Plateaux.
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verzuring en vermesting door stikstofdepositie.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.
Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend

3.2.2 NNL

In tabel 3.6 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNL-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.6. Conclusies NNL-gebieden.

	NNL
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNL-gebied?	Circa 600 meter.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Niet bepaald, aangezien de provincie Limburg geen externe werking kent.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.2.3 Overig provinciaal beleid

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de Groenblauwe Mantel. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

3.3 Beschermde houtopstanden bebouwingscontour houtkap

Er wordt geadviseerd om contact op te nemen met de gemeente Weert om te bepalen onder welk beschermingsregime (buiten de bebouwingscontour houtkap en/of Omgevingsplan) de houtopstanden vallen.

Mogelijke vervolgstappen bij kap van bomen zijn: een melding houtkap (op basis van Bal – Omgevingswet) of een omgevingsvergunning houtkap (gemeentelijke beleid). Ook kan het noodzakelijk zijn een Boom Effect Analyse (BEA) op te stellen, waarbij wordt getoetst in hoeverre bomen in de invloedssfeer daadwerkelijk negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ondervinden.

3.4 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het meenemen van biodiversiteit, door het behouden van aanwezige natuurwaarden en deze te vergroten, verbeteren of verbinden, kan van grote meerwaarde zijn binnen een project. Het kan zorgen voor een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving en levert integrale kansen ten aanzien van duurzaamheids- en klimaatadaptatie doelen, zoals waterretentie, hittestress beperking, luchtzuivering, etc. Daarnaast kan het bijdragen aan acceptatie van het plan door de omgeving/omwonenden.

Binnen het plan zijn diverse mogelijkheden voor het toevoegen van natuurwaarden en daarmee biodiversiteit. Hierbij kan gedacht worden het behouden of versterken van de aanwezige groenstructuur door aanplant van inheemse bomen en struiken of de ontwikkeling van kruidenrijke- en bloemrijke vegetaties. Indien gewenst kunnen deze mogelijkheden verder uitgewerkt worden in een biodiversiteitsadvies.

Literatuurlijst

BIJ12, 2023a. Kennisdocument gierzwaluw (*Apus apus*). Versie 2.0, juli 2023.

BIJ12, 2023b. Kennisdocument huismus (*Passer domesticus*). Versie 2.1, februari 2023.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2023. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie nov 2023).

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2021. Vleermuisprotocol 2021.

Overig

NDFF

Street Smart

AERIUS-calculator, versie 2023.2.

www.floron.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving; de Omgevingswet (Ow) en het beleidskader. Naast bescherming vanuit de Ow zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De aanwijzing en bescherming van het NNN gebeurt in de Omgevingsverordening.

Ow - Algemeen

De Ow is op 1 januari 2024 in werking getreden. De Ow beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming);
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming);
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten kunnen een loketfunctie hebben. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Ow richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Ow - Soortbescherming

In de Ow is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie geldt een vergunningsplicht bij verschillende schadelijke handelingen die zijn vermeld in artikel 11.37, 11.46 en 11.54 Bal van de Ow.

Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) Vogels (artikel 11.37 Bal);
- 2) Strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal);
- 3) Andere soorten (artikel 11.54 en bijlage IX, onder A en onder B Bal).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 Bal, Ow)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 11.37 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan te vragen het optreden van schadelijke handelingen. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal, Ow)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De schadelijke handelingen zijn vastgelegd in artikel 11.46 Bal e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Ow is het mogelijk om voor strikt beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 11.46 Bal bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht bij schadelijke handelingen uit artikel 11.46 Bal.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen artikel 11.46 Bal van de Ow bij het optreden van schadelijke handelingen een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 11.54 Bal, Ow)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage IX, onder A en onder B Bal van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De schadelijke handelingen zijn vastgelegd in artikel 11.54 Bal e.v.

Het is verboden:

- a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van een vergunningsplicht bij schadelijke handelingen in artikel 11.54 Bal, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee als gevolg van het voornemen schadelijke handelingen in artikel 11.54 Bal optreden, dient een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Ow bij het optreden van schadelijke handelingen een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 311.37, 11.46 en 11.54 Bal).				
Vergunningsgronden		Artikel 11.37 Bal	Artikel 11.46 Bal	Artikel 11.54 Bal en bijlage IX
		Vogels	Strikt beschermde soorten	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 11.27 Bal van de Ow. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving;
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) Dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) Indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt;
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Ow - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 11.1 tot en met 11.9 Bal van de Ow. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Ow regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Ow maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – Alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – Er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – De initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten.

De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- Het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden en vaststelling geometrische begrenzing (artikel 2.44 lid 4 Ow en artikel 7.6 Bkl);
- Het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden (actueel en potentieel) (artikel 7.7 Bkl);
- Het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid);
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - De kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan;
 - De samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd;
 - Tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft.

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Het 'nee, tenzij'-principe (uit het Barro) vervalt onder de Omgevingswet. In het Bkl wordt niet langer gesproken over reële alternatieven en groot openbaar belang (als voorwaarde de of een voornemen met effect op NNN toch doorgang kan vinden). Volgens de Nota van toelichting volgt echter uit het algemene zorgplichtartikel van 1.7 Ow dat:

- Negatieve gevolgen moet en worden voorkomen en beperkt;
- Als dat niet of onvoldoende mogelijk is dan kan de activiteit alleen worden gerealiseerd als daarmee een zeker belang is gemoeid.

In het Bkl staat dat negatieve gevolgen tijdig moeten worden gecompenseerd (art 7.8 lid 2 Bkl).

Volgens de Nota van toelichting betekent dat niet dat de compensatie gereed moet zijn op het moment van de aantasting. Compensatie moet in ieder geval zijn geborgd. Kan in provinciale verordening nader worden ingevuld.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Daarin kan alsnog een "nee, tenzij-afweging" opgenomen zijn. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen. De Rijkslijn zoals was verwoord in het SVIR en Barro dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking kan ook in de provinciale omgevingsverordening worden vastgelegd.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- Ecologische verbindingzones;
- Weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten;
- Groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour;
- Natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 2.44 lid 5 van de Ow (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 2.44 lid 5 Ow

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Ow - Beschermde houtopstanden

De bescherming houtopstanden heeft (had vanuit de Boswet en Wet natuurbescherming) tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20^e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Het begrip houtopstand wordt in de Omgevingswet gedefinieerd als zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. De beperkingen uit de Wnb, dat het moet gaan om een oppervlakte grond van minstens 10 are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen is opgenomen in par. 11.3.1 Bal.

Individuele bomen vallen dus niet onder het begrip 'houtopstand', en worden dus niet door de regels van het Bal beschermd. De gemeente kan deze bomen wel beschermen door regels hieromtrent op te nemen in het omgevingsplan.

Artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat de opdracht om in het omgevingsplan een bebouwingscontour houtkap (voorheen bebouwde kom houtopstanden Wnb) aan te wijzen aansluitend aan stedelijk gebied. Deze aanwijzing werkt door in de toepassing van afdeling 11.3 van het Bal: binnen de bebouwingscontour geldt die afdeling niet. De grens van de bebouwingscontour houtkap is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwingscontour houtkap. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op. De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwingscontour houtkap vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwingscontour houtkap voor de Ow. De begrenzing van de bebouwingscontour houtkap in de zin van de Ow dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwingscontour houtkap heeft vastgesteld, is het Bal overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Bescherming buiten de bebouwingscontour houtkap

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in paragraaf 11.3.1 en 11.3.2 Bal (artikel 11.111 t/m 11.133). De algemene regels over het vellen van houtopstanden uit het Bal zijn echter alleen van toepassing buiten de 'bebouwingscontour houtkap' zoals die is opgenomen in het omgevingsplan. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is in bepaalde gevallen voor het vellen van een houtopstand een meldplicht en een herplantplicht toepasselijk (zie paragraaf 11.3.2 Bal):

- Melding voor het vellen van een houtopstand (artikel 11.126 Bal);
- Herplantplicht (artikel 11.129 Bal).

Bevoegd gezag is normaal gesproken GS (zie artikel 11.113 Bal) en in sommige situaties de minister van LNV (artikel 11.114 Bal en artikel 4.12 van het Omgevingsbesluit).

In de volgende gevallen geldt op grond van het Bal geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen (art. 11.111, lid 2 Bal):

- Periodiek vellen van griend- of hakhout;
- Houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Ow;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande:
 - o Wegbeplantingen;
 - o Beplantingen langs waterwegen, en
 - o Eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- Ten minste eens per tien jaar worden geoogst;

- Bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 meter, en
- Zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- Vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- Vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Omgevingsvergunning-Natura 2000-activiteit, een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- Vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- Vellen en herbepanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Wel kan de gemeente in die gevallen regels opnemen in het omgevingsplan.

Bescherming binnen de bebouwingscontour houtkap

Houtopstanden waren tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit was vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en soms ook een bomenverordening van de betreffende gemeente. De Omgevingswet heeft gevolgen voor de Algemene plaatselijke verordening (APV) en de bomenverordening. Het kappen van een boom wijzigt de fysieke leefomgeving. Regels over de activiteit kappen moeten dus naar het Omgevingsplan.

Gemeenten kunnen zonder beperking in het Omgevingsplan regels stellen over houtopstanden binnen de bebouwingscontour houtkap en over de andere houtopstanden die in artikel 11.111, tweede lid Bal zijn genoemd (houtopstanden op erven en in tuinen, windschermen om boomgaarden etc.). Binnen de bebouwingscontour houtkap gelden namelijk uitsluitend de in het omgevingsplan gestelde regels over de kap van bomen (Stb. 2020, nr. 22, p. 157).

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar vogels (artikel 11.37 Bal) strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal) en 'andere' beschermde soorten (artikel 11.54 Bal en Bijlage IX). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing worden geen conclusies getrokken wat betreft de verwachte aanwezigheid van Rode Lijst-soorten in (de directe omgeving van) het plangebied.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2019-2024 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2023.2) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (2020-2025) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijke effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Ow

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Ow beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Ow. Indien onder de Ow beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Ow beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Bijlage 23 Rode lijst soorten uit NDFF

Bijlage 3 Rode lijst soorten uit NDFF

Rode Lijst soorten waarvan waarnemingen in de NDFF bekend zijn in het plangebied	
Soortgroep	Soort
Vogels	Drieteenmeeuw
Zoogdieren	Geen waarnemingen
Amfibieën	Geen waarnemingen
Reptielen	Geen waarnemingen
Insecten - Dagvlinders	Geen waarnemingen
Insecten - Libellen	Geen waarnemingen
Vissen	Geen waarnemingen
Planten	Geen waarnemingen
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Zutphenseweg 31D
7418 AH Deventer
Postbus 321
7400 AH Deventer

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl